

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2661/2025

Zagreb, 23. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Drugom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Goran Selanec, predsjednik Vijeća, te suci Biljana Kostadinov i Rajko Mlinarić, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi Joska Roščića iz Baške Vode, kandidata u postupku za izbor načelnika Općine Baška Voda, na sjednici održanoj 23. svibnja 2025. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba Joska Roščića iz Baške Vode, kandidata u postupku za izbor načelnika Općine Baška Voda, izjavljena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Splitsko-dalmatinske županije, KLASA: 012-05/25-0001-0001, URBROJ: 2181/1-14-25-0042 od 21. svibnja 2025.

Obrazloženje

1. Josko Roščić iz Baške Vode, kandidat u postupku za izbor načelnika Općine Baška Voda (u daljnjem tekstu: žalitelj), izjavio je 22. svibnja 2025. žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva (u daljnjem tekstu: ŽIP) KLASA: 012-05/25-0001-0001, URBROJ: 2181/1-14-25-0042 od 21. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).
2. Osporenim rješenjem odbijen je kao neosnovan prigovor žalitelja te je potvrđena Odluka Općinskog izbornog povjerenstva Općine Baška Voda o raspuštanju biračkog odbora na biračkom mjestu broj 4. u Općini Baška Voda te ponavljanju glasovanja na biračkom mjestu broj 4. (Promajna) za izbor načelnika Općine Baška Voda, KLASA: 012-01/25-01/01, URBROJ: 2181-17-04-25-16 od 19. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: Odluka).

Mjerodavni dio osporenog rješenja glasi:

"(...) Odlukama o prihvatu kandidatura za načelnika Općine Baška Voda prihvaćena je kandidatura kandidata Vjekoslava Radića, predlagatelja Nezavisne liste mladih - NLM i Socijaldemokratske partije Hrvatske - SDP te Joska Roščića (podnositelj prigovora), predlagatelja Hrvatske demokratske zajednice-HDZ.

Dana 18. svibnja 2025. godine održani su izbori na načelnika općine Baška Voda, i to na ukupno 6 biračkih mjesta.

(...)

Tako bi proizlazilo da je na biračkim mjestima 1, 2, 3, 5 i 6 kandidat Vjekoslav Radić dobio 734 glasova, a kandidat Josko Roščić 787 glasova, odnosno da je razlika među kandidatima 53 glasa.

(...)

Iz zapisnika o radu biračkog odbora na biračkom mjestu broj 4 (Promajna) birački odbor je utvrdio kako je u izvatku iz popisa birača upisano 460 birača, a potvrdu za glasovanje (tzv. plava potvrda) je predao 1 birač, a što znači da biračko mjesto ima ukupno 461 birača. Nadalje, proizlazi da je prema izvatku iz popisa birača i uz potvrde za glasovanje glasovanju pristupilo ukupno 253 birača, a nakon toga je otvorena glasačka kutija i utvrđeno kako je u glasačkoj kutiji bilo ukupno 254 glasačkih listića.

Po nalogu općinskog izbornog povjerenstva općine Baška Voda birački odbor je postupio sukladno odredbi članka 63. stavak 2. Zakona, te je zato i Općinsko izborno povjerenstvo općine Baška Voda ... raspustilo birački odbor, imenovalo novi te odredio ponavljanje glasovanja na tom biračkom mjestu i to sedmog dana od dana glasovanja.

U bitnome podnositelj prigovora navodi kako je razlika između njega i protukandidata prevelika te da se mogao oduzeti jedan listić u kutiji na biračkom mjestu broj 4, odnosno da se ne radi o nepravilnosti koja je utjecala na rezultate izbora.

Na biračkom mjestu broj 4 promatrači nisu imali primjedbe, a prema očitovanjima kako članova biračkog odbora, tako i predsjednika biračkog odbora proizlazilo bi da nije jasno kako jer došlo do većeg broja listića, kako je jedan listić u kutiji bio neispunjen, pa da ga je porijedlogu potpredsjedika biračkog odbora jedna članica biračkog odbora prekrížila, tim da su i pojedini članovi biračkog odbora posebno naveli kako su utvrđivali i koliko je dobio pojedini kandidat iako to nije navedeno u zapisniku.

(...)

Naime, birački odbor zaista ne zna kako je došlo do viška listića u kutiji, te birački odbor nije formalno ni utvrdio koliko je koji od dvojice kandidata dobio glasova na spornom biračkom mjestu, no po neslužbenim saznanjima na spornom biračkom mjestu više glasova od podnositelja prigovora dobio je protukandidat Vjekoslav Radić, ali nedovoljno i uz pribrajanje jednog glasa viška.

Po pravnom shvaćanju ovog povjerenstva, samo u situaciji kada je potpuno jasno da i podnositelj prigovora na biračkom mjestu na kojem je određeno ponavljanje izbora je ponovno dobio više glasova od protukandidata, ili kada bi se radilo o biračkom mjestu koje ukupno nema birača u broju kolika je razlika među kandidatima moglo bi se sukladno odredbi članka 130. Zakona povezati višak listića u kutiji, kao nepravilnost koja ne dovodi do primjene odredbe članka 63. Zakona.

(...)"

U obrazloženju osporenog rješenja ŽIP je obrazložio razloge zbog kojih smatra kako se u konkretnom predmetu na mogu primijeniti stajališta Ustavnog suda o tome da se izborni rezultati moraju priznati kao važeći ako nepravilnost utvrđena u postupku izbora nije mogla utjecati na rezultate (broj: U-VIIA-3179/13 od 3. lipnja 2013., broj: U-VIIA-2370/17 od 26. svibnja 2017. i U-VIIA-2579/17 od 9. lipnja 2017. sve na www.usud.hr).

3. Žalitelj u žalbi navodi da "sumarni zaključak" o tome da biračkom odboru na biračkom mjestu broj 4. (Promajna) nije poznato kako je došlo do viška listića u biračkoj kutiji kao i činjenica da birački odbor nije formalno utvrdio koliko je koji od kandidata dobio glasova na spornom biračkom mjestu jest posljedica propusta ŽIP-a "u donošenju pobijanog rješenja". Smatra da je ŽIP, u konkretnom slučaju, pretjerano formalistički protumačio i primijenio mjerodavno materijalno pravo.

Nadalje, smatra kako nije bilo "viška listića" u biračkoj kutiji zbog čega nije bilo uvjeta za postupanje biračko odbora u smislu članka 63. stavka 2. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI), zatim da je "eventualna 'nepravilnost'" nastala prilikom sastavljanja zapisnika odnosno razvrstavanja i brojanja glasova, a ne prilikom samog glasovanja, da je broj neiskorištenih glasačkih listića prilikom prebrojavanja istih bio 157 koji je naveden i na omotnici koja je sadržavala neiskorištene listiće i da je tek naknadno prekrižen, kao i da je "izvjesno" da je do "viška glasačkih listića" došlo zbog činjenice da je jedan neiskorišteni listić naknadno "pribrojen" iskorištenim listićima "budući da je birački odbor simultano obavljao više radnji vezano uz prebrojavanje glasova i sastavljanje zapisnika". Ove tvrdnje zaključuje navodima da jedan glasački listić "ni na koji način nije i ne može utjecati na rezultat glasovanja i izbora načelnika Općine bez obzira kojem kandidatu bi isti bio pribrojen,".

Upućuje kako iz zapisnika, a u vezi prebrojavanja neupotrijebljenih glasačkih listića o radu biračkog odbora spornog biračkog mjesta, nije vidljivo postupanje biračkog odbora prije otvaranja glasačke kutije i stavljanja istih u za to posebno označenu omotnicu. Drugim riječima, žalitelju nije jasno je li je birački odbor prije otvaranja glasačke kutije prebrojio neupotrebene glasačke listiće te ih "odmah" stavio u za to posebno označenu omotnicu te zatvorio omotnicu i na njoj naznačio vrstu izbora i broj neupotrijebljenih glasačkih listića ili je pak birački odbor utvrdio broj neupotrijebljenih glasačkih listića najprije upisao u "Zapisnik za izbor općinskog načelnika općine Baška Voda), a zatim ih stavio u za to posebno označenu omotnicu, zatvorio omotnicu i na njoj označio vrstu izbora i broj neupotrijebljenih glasačkih listića.

Također, ističe kako iz zapisnika nije vidljivo postupanje biračkog odbora nakon otvaranja glasačke kutije odnosno nije jasno je li je birački odbor "samo prebrojao sve glasačke listiće ili je istovremeno i utvrđivao rezultate glasovanja".

Zaključno, upućuje kako iz očitovanja predsjednika biračkog odbora proizlazi da je nakon što se ispraznila glasačka kutija u kojoj je pronađen neiskorišteni glasački listić, a nakon višekratnog prebrojavanja, otvorena zapečaćena omotnica u kojoj su se nalazili neiskorišteni glasački listići te da je njihovim ponovnim prebrojavanjem utvrđeno da ih ima 156 iz kojih razloga je na omotnici izvršen ispravak utvrđenog broja neiskorištenih glasačkih listića tako što je broj 157 prekrižen te upisan broj 156. Napominje da su članovi odbora, nakon što je o navedenom obaviješteno Općinsko izborno povjerenstvo, u zapisnik unijeli "samo onu napomenu koja im je izdiktirana u OIP."

U nastavku žalbe, žalitelj navodi da neupotrijebljeni glasački listić "koji se našao među glasačkim listićima koji su ispražnjeni iz glasačke kutije" nije dovoljan razlog za zaključak da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji bio veći o utvrđenog broja birača koji su glasovali "jer se naprosto ne radi o 'višku' glasačkih listića" u smislu članka 63. stavka 2. ZoLI-ja.

Konačno, smatra da okolnost da zbog formalnog propusta biračkog odbora, "a koji je posljedica upute OIP", u zapisniku o radu biračkog odbora nisu navedeni podaci o rezultatima glasovanja ne dovodi u pitanje "egzistentnost te činjenice" unatoč tomu što je zapisnik o radu biračkog odbora javna isprava.

Navode žalbe zaključuje tvrdnjama kako višak neupotrijebljenih glasačkih listića (pa čak i da je bio u kutiji u trenutku njezina otvaranja) čini spornim samo jedan glas (glasački listić) ali ne i preostale glasačke listiće i da kao takav ne može bitno utjecati na rezultate izbora.

3.1. Iz svih navedenih razloga predlaže usvajanje žalbe.

Žalba nije osnovana.

4. Članak 63. stavak 2. i članak 130. ZoLI-a glase:

"Obveze biračkog odbora nakon glasovanja

(...)

Članak 63.

(...)

(2) Ako se prilikom prebrojavanja glasačkih listića utvrdi da je njihov broj veći od utvrđenog broja birača koji su glasovali, birački odbor o tome odmah obavještava nadležno izborno povjerenstvo. Nadležno izborno povjerenstvo odmah raspušta birački odbor i imenuje novi te određuje ponavljanje glasovanja na tom biračkom mjestu koje se obaviti sedmog dana od dana prvog glasovanja.

(...)"

"Podnošenje prigovora i nadležnost za odlučivanje

(...)

Članak 130.

(1) Ako nadležno izborno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

(2) Ako ne postoji mogućnost ponavljanja poništenih radnji ili ako se nepravilnosti odnose na postupak glasovanja, a bitno su utjecale, odnosno mogle utjecati na rezultat izbora, nadležno izborno povjerenstvo poništiti će izbor i odrediti rok u kojem će se izbor ponoviti."

5. Ustavni sud prvenstveno podsjeća da za izborne postupke vrijedi načelo po kojemu su ti postupci strogo formalni, pa stoga i pravna zaštita u tim postupcima podliježe strogim formalnim pravilima (v. odluku Ustavnog suda broj: U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015. /"Narodne novine" broj 91/15./).

6. U konkretnom slučaju nadležni ŽIP odbio je prigovor žalitelja kojim je zatražio da se ukine Odluka i da se utvrdi da nisu ispunjeni zakonski uvjeti za raspuštanje biračkog odbora.

Iz obrazloženja osporenog rješenja proizlazi da je ŽIP utvrdio kako ovlašteni promatrači na biračkom mjestu broj 4. (Promajna) nisu imali primjedbe na zapisnik o radu biračkog odbora tog biračkog mjesta i da iz očitovanja predsjednika biračkog odbora i članova biračkog odbora proizlazi da "nije jasno" kako je došlo do većeg broja glasačkih listića. Također, ŽIP je utvrdio da je sporni glasački listić članica biračkog odbora po prijedlog podpredsjednika biračkog odbora prekrižila, te da su pojedini članovi biračkog odbora utvrđivali koliko je glasova dobio pojedini kandidat "iako to nije navedeno u zapisniku".

Zaključno, ŽIP je utvrdio kako se u konkretnom slučaju ne mogu primijeniti stajališta Ustavnog suda o tome da se izborni rezultati moraju priznati kao važeći ako nepravilnost koja je utvrđena nije mogla utjecati na rezultate izbora jer birački odbor nije formalno utvrdio koliko je koji od dvojice kandidata za načelnika Općine Baška Voda dobio glasova na spornom biračkom mjestu.

7. Nakon razmatranja žalbenih navoda, osporenog rješenja, kao i ostale prikupljene dokumentacije, Ustavni sud ustavnopravno prihvatljivim i zakonitim ocjenjuje razloge kojima je ŽIP u osporenom rješenju otklonio navode prigovora žalitelja kao neosnovane.

7.1. Uvidom u pribavljeni prijepis zapisnika o radu biračkog odbora za biračko mjesto broj 4. (Promajna), konkretno točku VI. zapisnika, Ustavni sud utvrdio je:

- da je birački odbor na biračkom mjestu broj 4. (Promajna) preuzeo ukupno 410 glasačkih listića;
- da je neupotrebljenih glasačkih listića ostalo 156;
- da je u izvatku iz popisa birača upisano 460 birača;
- da je potvrdu za glasovanje (tzv. plava potvrda) predao ukupno 1 birač;
- da biračko mjesto broj 4. ima ukupno 461 birača,
- da je prema izvatku iz popisa birača i uz potvrde za glasovanje (tzv. plava potvrda) glasovanju pristupilo ukupno 253 birača, i
- da je, nakon što je glasačka kutija otvorena a nakon prebrojavanja glasačkih listića, utvrđeno da je u glasačkoj kutiji bilo ukupno 254 glasačkih listića.

Iz zapisnika o radu biračkog odbora, također, proizlazi da su preostala polja zapisnika pod točkom VI. zapisnika o radu, a koja se odnose na unos broja koliko je važećih a koliko nevažećih glasačkih listića (točke 8. i 9. točke VI. zapisnika) ostala neispunjena, uključujući i polje točke 10. točke VI. zapisnika o radu koja se odnose na rezultate glasovanja.

8. Razmatrajući navode žalbe, Ustavni sud ocjenjuje da žalitelj osim što polemizira na koji je način jedan nepopunjeni glasački listić dospio u glasačku kutiju odnosno je li je birački odbor prebrojio neupotrijebljene glasačke listiće prije otvaranja glasačke kutije te ih pohranio na način kako je to trebao ili je li je njihov broj najprije unio u zapisnik o radu biračkog odbora, a potom ih pohranio na način kako je to trebao, žalitelj u biti smatra da formalni propust ("a koji je posljedica upute OIP") biračkog odbora da u zapisniku o radu nije naveo podatke o rezultatima glasovanja ne dovodi u pitanje "egzistentnost" činjenice da je birački odbor izvršio prebrojavanje glasova te da je isti, kako tvrdi žalitelj, utvrdio da je on dobio 113 glasova a protukandidat 137 glasova.

9. Ustavni sud utvrđuje da u konkretnom slučaju nije sporno da zapisnik o radu biračkog odbora za biračko mjesto broj 4. (Promajna) ne sadrži rezultate izbora za načelnika Općine Baška Voda. Navedeno ne dovodi u pitanje ni sam žalitelj.

9.1. Ustavni sud podsjeća na svoje ranije stajalište o vjerodostojnosti zapisnika kao službenog dokumenta, izraženo u odluci broj: U-VIIA-2980/2013 od 24. svibnja 2013. (www.usud.hr). Drugim riječima, za Ustavni sud u izbornom sporu mjerodavni su

samo oni podaci o rezultatima izbora koji su upisani u zapisniku o radu biračkog odbora za pojedino biračko mjesto.

Iz navedenih razloga, Ustavni sud tvrdnje žalitelja o tome da formalni propust biračkog odbora za biračkom mjesto broj 4. (Promajna) ne dovodi u pitanje "egistenciju činjenice" da je birački odbor utvrdio kako je žalitelj dobio 113, a protukandidat 137 glasova birača ne prihvaća osnovanim.

10. Nadalje, člankom 130. ZoLI-ja propisano je (v. točku 4. obrazloženja odluke) da ako nadležno izborno povjerenstvo, rješavajući o prigovoru, utvrdi da je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, poništiti će radnje i odrediti da se u određenom roku, koji mora omogućiti da se izbori održe na dan kada su raspisani, te radnje ponove.

Iz navedenog proizlazi da pretpostavka da bi nadležno izborno povjerenstvo (odnosno ŽIP u ovom slučaju) moglo utvrditi je li je neka od nepravilnosti u postupku izbora bitno utjecala ili mogla utjecati na rezultate izbora podrazumijeva da su rezultati konkretnog izbora utvrđeni.

Kako u postupku izbora za izbor načelnika Općine Baška Voda rezultati izbora nisu utvrđeni, Ustavni sud utvrđuje da je osporeno rješenje doneseno u skladu s mjerodavnim člancima ZoLI-ja i da njime nije povrijeđeno izborno pravo žalitelja, zbog čega se njegova žalba smatra neosnovanom.

11. Stoga, a na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno je kao u izreci.

PREDSJEDNIK VIJEĆA
dr. sc. Goran Selanec, v. r.